

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»

КЛІМАТИЧНІ ЗМІНИ ТА СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО.
ВИКЛИКИ ДЛЯ АГРАРНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Збірник матеріалів
VII Міжнародної науково-практичної конференції

27 березня 2024 року

Київ 2024

УДК 58.056:632.11 (082)

*Рекомендовано до друку Науково-методичною радою
Науково-методичного центру ВФПО (протокол від 2024 №)*

Кліматичні зміни та сільське господарство. Виклики для аграрної науки та освіти : збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції, 27 березня 2024 р., Науково-методичний центр ВФПО. – Київ, 2024. – 172 с.

Відповідальні за випуск: Леся МАЛИНКА, Ірина МОРГУН
(Державна установа «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»)

Редактори

Ірина СЄРОВА, Людмила ТАЛЮТА

За точність і зміст матеріалів, достовірність і розкриття проблеми відповідальність несуть автори публікацій

УДК 504 (045)

БУБЛІЄНКО Наталія, канд. техн. наук, доцент

Національний університет харчових технологій

3110nb@gmail.com

ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ У ПРИРОДООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ – ОДИН ІЗ КОМПОНЕНТІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ ЗМІН КЛІМАТУ

У 2022 році Україна отримала офіційний статус кандидата на членство в Європейському Союзі та імплементує директиви ЄС щодо охорони навколишнього природного середовища. Аналіз і популяризація європейського досвіду у рамках стратегії European Green Deal наблизить Україну до моделі циклічної економіки та сталого розвитку.

Європейський зелений курс (від англ. The European Green Deal) – це набір політичних ініціатив, які були висунуті Європейською Комісією із загальною амбітною метою зробити Європейський континент кліматично нейтральним до 2050 року. Європейський зелений курс був представлений Президентом Європейської Комісії пані Урсулою фон дер Ляєн 11 грудня 2019 року в Європарламенті.

Цей документ включає 10 основних пунктів, серед яких:

✓ «Кліматично нейтральна» Європа, що є головною метою Європейської зеленої угоди. ЄС прагне досягти нульових викидів парникових газів до 2050 року.

Це означає оновлення кліматичних амбіцій Євросоюзу на 2030 рік із скороченням викидів парникових газів на 50...55 % (замість поточної мети в 40 %);

✓ циклічна економіка (циркулярна, або ж замкненого типу) – модель економічного розвитку, яка ґрунтується на відновленні й раціональному споживанні природних ресурсів і є альтернативою традиційній або ж лінійній економіці.

Циклічна економіка характеризується створенням альтернативних нових економічних підходів, головними завданнями яких є мінімізація негативного антропогенного впливу на довкілля;

✓ подальше просування використання альтернативних видів палива (біопаливо і водень), у тому числі в авіації, судноплаванні й важких автомобільних перевезеннях тощо.

В умовах активних євроінтеграційних процесів в Україні одним із важливих аспектів є забезпечення достовірного масиву інформації щодо екологічних аспектів діяльності підприємств. У тому числі це стосується інформації щодо викидів в атмосферне повітря конкретним підприємством парникових газів – суттєвих чинників змін клімату.

Важливим у цьому напрямку є вміння еколога підприємства, або тієї особи, яка виконує ці функції, надавати екологічну звітність – своєчасно, повноцінно та достовірно.

Надавати статистичні екологічні звіти (не порушуючи встановлені державою терміни) зобов'язані усі промислові підприємства та організації, причому незалежно від їх відомчої підпорядкованості, а також форми власності.

Якщо підприємства мають стаціонарні джерела забруднення середовища, використовують, знешкоджують, складають чи захоронюють токсичні відходи та здійснюють природоохоронні заходи, вони звітують у тому числі за такими формами:

1. «Звіт про викиди забруднюючих речовин і парникових газів в атмосферне повітря від стаціонарних джерел викидів» № 2-ТП (повітря) (річна), затверджено наказом Державної служби статистики України від 18.12.2019 № 405.

2. «Звіт про використання води» № 2ТП-водгосп (річна) затверджена наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 16.03.2015 № 78 «Про затвердження Порядку ведення державного обліку водокористування».

3. «Звіт про утворення та поводження з відходами» № 1-відходи (річна) затверджена наказом Державної служби статистики України від 16.06.2020 № 190.

4. «Звіт про витрати на охорону навколишнього природного середовища» № 1-екологічні витрати (річна) затверджена наказом Державної служби статистики України від 23.12.2019 № 435.

Вчасне і достовірне подання інформації в таких звітах сприяє прозорості і повноті розкриття екологічних нюансів діяльності промислових підприємств, у тому числі тих, які пов'язані із впливом на клімат.

Також важливим є глибока і системна підготовка майбутніх спеціалістів-екологів у напрямку вміння складати такі звіти. Саме тому значна увага при навчанні здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 101 «Екологія» в Національному університеті харчових технологій надається опануванню навичок щодо особливостей складання таких звітів (як теоретичні аспекти, такі і практичні вміння).

Список використаних джерел

1. A European Green Deal. Striving to be the first climate-neutral continent. URL:https://web.archive.org/web/20201214225447/https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en (дата звернення: 28.02.2024).

2. Екологічна звітність – 2023: допомога експерта. URL: <https://ukraine-oss.com/ekologichna-zvitnist-2023-dopomoga-eksperta/> (дата звернення: 01.03.2024).

3. Infoecology. Все для еколога підприємства. *Екологічна звітність підприємства*. URL: <https://info-ecology.com.ua/ekologichna-zvitnist-pidpriemstva/> (дата звернення: 01.03.2024).

ЗМІСТ

КОЛГАНОВА Ірина Вплив зміни клімату на розвиток системи землеустрою в Україні	4
БАРАНОВСЬКИЙ Микола, БАРАНОВСЬКА Ольга Методи оцінки впливу кліматичних змін на продуктивність сільськогосподарських культур: дискусійні аспекти	8
РЄЗНІК Сергій, ГАВВА Дмитро Результати дискримінантного аналізу під час класифікації чорноземів	11
ПЕТРИКОВСЬКА Алла, МАЛИМОН Стефанія Паризька угода та кліматичні зміни в Україні	14
КОРНІЙЧУК Тетяна Напрями адаптації до змін клімату, технологій вирощування сільськогосподарських культур	16
ЦАРУК Олексій Потенціал біогазових ресурсів	19
БАЛИК Наталія Зелені рослини очисники ґрунту і повітря	22
ДАНЧУК Вячеслав, ДАНЧУК Олексій, АНТОНІК Ірина, ПЕТРОВ Сергій, КІРОВИЧ Наталія, КОРНИК Олександр Вплив змін клімату на велику рогату худобу Степу України	25
ШОВКОВА Оксана Вплив змін клімату на вирощування сільськогосподарських культур у Полтавській області	27
ТАРАРІКО Юрій, ЗОСИМЧУК Микола Вплив змін клімату на потенціал продуктивності осушуваних ґрунтів Західного Полісся	31
МОЛОЖОН Каріна Фітоіндикація впливу реконструкції парку на бета-різноманіття угруповань рослин трав'янистого ярусу	34
БУБЛІЄНКО Наталія Звітність підприємств у природоохоронній діяльності – один із компонентів інформаційної екологічної системи для запобігання змін клімату	37
МЕЛЬНИК Сергій, ХОМЕНКО Тетяна, МИХАЙЛИК Світлана Вплив зміни клімату на формування національних рослинних сортових ресурсів в Україні	39